

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. René Štěpánika na neverejnom zasadnutí 1. októbra 2013 v Bratislave v trestnej veci proti obvinenému **R. D.** pre prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Tr. zák. a iné o návrhu obvineného na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., takto

r o z h o d o l :

Trestná vec obvineného R. D., vedená na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 2 T 124/2012, sa tomuto súdu **neodníma**.

O d ô v o d n e n i e

V trestnej veci obvineného R. D., trestne stíhaného pre prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Tr. zák. a iné podal obvinený R. D. písomným podaním doručeným Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom dňa 10. septembra 2012 námietku zaujatosti sudcov tohto okresného súdu, sudcov Krajského súdu v Trenčíne a žiadosť o odňatie a prikázanie jeho trestnej veci mimo Trenčiansky kraj, a to do Bratislavského kraja. Poukázal na to, že jeho trestná vec bola uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 26. júla 2012 odňatá Okresnému súdu Trenčín a prikázaná na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom. Námietku zaujatosti voči sudcom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom podáva z dôvodu, že je toho názoru, že medzi sudcami Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom a poškodeným Mgr. R. K. je blízky pracovný a priateľský vzťah a že budú konať voči jeho osobe zaujato. Mgr. R. K. pracuje na Krajskej prokuratúre Trenčín a prokurátori a sudcovia v Trenčianskom kraji sa dosť dobre poznajú a je určite nejaké prepojenie medzi týmito sudcami a Mgr. K.. Poukázal na to, že každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo prešetrená nezávislým a nestranným súdom, čo sa nestane, ak bude prejednávaná v Trenčianskom kraji. Dal do pozornosti, že otec poškodeného pracoval na

Krajskom súde v Trenčíne a bol jeho predsedom, takže je tu veľká pravdepodobnosť, že v prípade podania sťažnosti na rozhodnutie vyššou inštanciou nebude jeho podanie spravodlivo prešetrené Krajským súdom v Trenčíne, keďže krajskí sudcovia sa poznajú s Mgr. R. K. a jeho otcom, a preto budú konať aj oni zaujato voči jeho osobe.

K podanému návrhu sa vyjadrili sudcovia Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom. Sudca JUDr. R. D., ktorému bola trestná vec obvineného R. D. pridelená na konanie a rozhodnutie, považuje návrh obvineného za dôvodný.

Poukázal na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nestrannosť sudcu, subjektívne hľadisko nestrannosti, t.j. osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a objektívne hľadisko nestrannosti, t.j. potreba zistenia, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. Akcentoval tzv. teóriu zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Ostatní sudcovia tohto okresného súdu vyjadrili vhodnosť odňatia veci tomuto okrasnému súdu, z dôvodu osobného poznania sa s otcom poškodeného Mgr. R. K., resp. z pracovného kontaktu s poškodeným samotným.

Vo veci konajúci sudca Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom postúpil návrh obvineného R. D. na vyjadrenie aj sudcom Krajského súdu v Trenčíne, ktorí vyjadrili svoju nezaujatosť vo veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) po preskúmaní veci v rozsahu vymedzenom návrhom obvineného R. D. zistil, že jeho návrh nie je dôvodný.

Z hľadiska genézy námietok zaujatosti sudcov v tejto trestnej veci obvineného R. D. najvyšší súd konštatuje, že po podaní obžaloby na tohto obvineného na Okresný súd Trenčín po vyslovení zaujatosti sudcu, ktorému bola vec pridelená a predsedu senátu Krajského súdu v Trenčíne, ktorý mal o zaujatosti sudcu okresného súdu rozhodovať, Krajský súd v Trenčíne uznesením z 19. júla 2012, sp. zn. 2 Nto 7/2012, rozhodol, že predseda senátu Krajského súdu v Trenčíne nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania na Krajskom súde v Trenčíne a následne takto nevyklúčený sudca (senát) Krajského súdu v Trenčíne uznesením z 26. júla 2012, sp. zn. 23 Nto 16/2012, rozhodol, že sudca Okresného súdu Trenčín je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvineného R. D. a túto

trestnú vec Okresnému súdu Trenčín odňal a prikázal ju na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu tohto istého druhu a stupňa, o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Keďže predmetom rozhodovania je návrh obvineného na odňatie veci Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom a všetkým súdom v pôsobnosti Krajského súdu v Trenčíne a prikázanie veci súdu v Bratislavskom kraji, je týmto súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Inštitút odňatia a prikázania veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. znamená prelomenie ústavnej zásady, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (článok 48 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky), je výnimočným opatrením, a preto ho možno uplatniť len vtedy, ak pre tento postup existujú dôležité dôvody. Dôležitým dôvodom podľa § 23 ods. 1 Tr. por. je podľa ustálenej súdnej praxe aj prípad vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu z vykonávania úkonov trestného konania. Za dôležitý dôvod v zmysle citovaného zákonného ustanovenia podľa ustálenej súdnej praxe treba považovať aj zistenie takých konkrétnych skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezáujatosti sudcov príslušného súdu, znamenajúci v konečnom dôsledku vylúčenie všetkých sudcov daného súdu. Preto je potrebné zaistiť, aby sa na rozhodovaní nepodieľali sudcovia, ktorí majú k prejednávanej veci alebo k účastníkom konania taký vzťah, ktorý môže objektívne vzbudiť pochybnosť o spôsobilosti konať nestranne.

V konkrétnej posudzovanej veci je námietka zaujatosti sudcov Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom postavená na názore, že medzi sudcami tohto okresného súdu a Mgr. R. K. je blízky pracovný a priateľský vzťah a domnienka, že sudcovia a prokurátori v Trenčianskom kraji sa navzájom poznajú. Osoba otca poškodeného, ako bývalého predsedu Krajského súdu v Trenčíne, vyvoláva u obvineného, podľa ním uplatnenej námietky zaujatosti obavu, že pre prípad podania sťažnosti (v širšom kontexte opravného prostriedku), nebude na Krajskom súde v Trenčíne rozhodnuté spravodlivo. Tieto obvineným uplatnené námietky treba dať do súvislosti s vyjadreniami sudcov tak Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, ako aj Krajského súdu v Trenčíne k ich vzťahu k osobe jednak poškodeného Mgr. R. K., ako aj k osobe jeho otca, bývalého sudcu a predsedu Krajského súdu v Trenčíne. Sudcovia Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom vyjadrili poznanie poškodeného z pracovných

kontaktov a kolegiálny vzťah k otcovi poškodeného. Sudcovia Krajského súdu v Trenčíne vyjadrili svoju nezaujatosť (až na individuálne výnimky). Z uvedených vyjadrení sudcov na prvý pohľad paradoxne vyplýva, že vzťahovo bližší k poškodenému a jeho otcovi sa javia byť sudcovia Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, v pracovnej pôsobnosti ktorých sa Mgr. R. K. ako prokurátor Krajskej prokuratúry Trenčín a v minulosti Okresnej prokuratúry Trenčín nenachádza, a ktorí priamo s otcom poškodeného pracovne do styku neprichádzali, ako sudcovia Krajského súdu v Trenčíne, ktoré s poškodeným a jeho otcom v bližšom pracovnom kontakte boli a sú. Možno preto vo všeobecnosti vyvodit', že ak za uvedenej situácie sa ani navonok nejaví zaujatosť sudcov Krajského súdu v Trenčíne, o to menší je dôvod prezentovanej a javovej zaujatosti (sudca sa musí ako nestranný objektívne javiť v očiach strán) u sudcov Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom. V tomto kontexte najvyšší súd pripomína, že vzťah sudcu (sudcov), u ktorého možno mať pochybnosti o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo osobám, musí byť preukázaný a doložený konkrétnymi dôkazmi. Obvineným také dôkazy predložené neboli a jeho návrh je podložený len subjektívnymi úvahami, z ktorých vyvodzuje závery o možnom nespravodlivom prístupe týchto sudcov voči nemu. Sudcami Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom prezentované vyjadrenia sú založené buď na indiferentnom alebo pracovnom vzťahu k poškodenému Mgr. R. K., resp. na kolegiálnom vzťahu k jeho otcovi. Jedna i druhá kategória takýchto vzťahov sú na hranici minima spektra vzťahov, ktoré by odôvodňovali odňatie veci súdu (zastúpeného sudcami) a jej prikázanie inému súdu. Typickým dôvodom pre odňatie veci a jej prikázanie inému súdu by bola rodinná a jej obdobná väzba, blízke priateľstvo, či preukázané nepriateľstvo. Pracovný vzťah sudcu a prokurátora, či kolegiálny vzťah k bývalému predsedovi o stupeň vyššieho súdu sú však do značnej miery indiferentnou väzbou, ktorú nielenže každý sudca z hľadiska jeho profesionálneho prístupu k prejednávanej veci a rozhodovaniu musí pominúť ale jeho odosobnenosť v tomto smere sa logicky pre temer nulovú spojitosť väzby sudcu s takým účastníkom konania javí neutrálnou i navonok, čo zabezpečuje naplnenie subjektívnej i objektívnej zložky kategórie nestrannosti sudcu.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd nezistil dôvod na odňatie veci obvineného R. D. Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom a jej prikázanie inému okresnému súdu.

Vo vzťahu k návrhu obvineného R. D. na odňatie jeho trestnej veci Krajskému súdu v Trenčíne pre možné vzťahy sudcov tohto súdu k osobe poškodeného Mgr. R. K., resp. k osobe jeho otca, najvyšší súd nemal zákonný dôvod rozhodovať, keďže v čase jeho

rozhodovania sa táto trestná vec na Krajskom súde v Trenčíne z dôvodu jeho rozhodovania nenachádza a podľa § 23 ods. 1 Tr. por. vec môže byť odňatá len príslušnému súdu, t.j. súdu, ktorý vo veci koná a rozhoduje a nie súdu, ktorý za splnenia zákonných dôvodov (ktoré môžu a nemusia nastať) môže vo veci rozhodovať v budúcnosti. Ak taký dôvod nastane v budúcnosti, bude namieste následne vec predložiť na rozhodnutie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 1. októbra 2013

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v.r.
predseda senátu

Vyhotovil: JUDr. René Štefánik

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Libuša Jánošíková